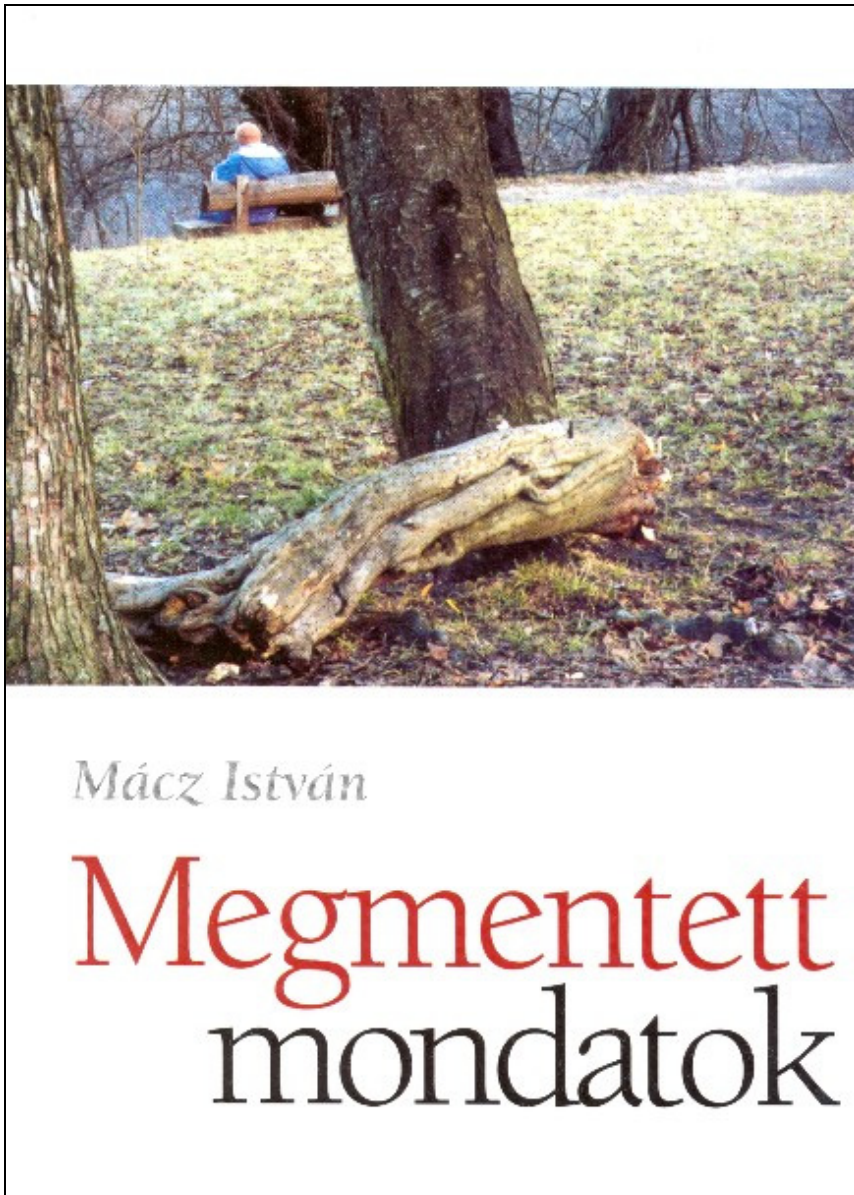

Mácz István

Megmentett mondatok

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Mácz István
Megmentett mondatok

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 2005-ben jelent meg a Szent István Társulat gondozásában az ISBN 963 361 746 4 azonosítóval. Az elektronikus változat a szerző engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerzőé.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Mottó	4
Előszó	5
Mondatok az életről	6
Mondatok az emberről	8
Mondatok kapcsolatokról	12
Mondatok a szeretetről	14
Mondatok kérdőjelekkel	15
Mondatok halottainkról	18
Mondatok a halhatatlanságról	20
Mondatok az Istenről	22
Mondatok Jézusról	25
Mondatok a vallásról	27
Mondatok a természetről	29
Mondatok könnyről – örömről	31
Mondatok a szépségről	33
Mondatok erről – arról	34
Mondatok magamból magamról	37
Epilógus	42

Mottó

Az emberi szív
saját képétől megtermékenyítve már
megszámlálhatatlan évezredek óta
teherben van és VÁRANDÓS: ÖNMAGÁVAL.
Hamvas Béla

ezért minden gondolat,
ezért minden érzés és
ezért minden mondat –
a titkok közelítése...

Van jó, van közepes, van rossz is benne elég sok,
Ávituszom. De mutass könyvet, amely nem ilyen.
Martialis

Előszó

Régi naptárak, naplók jegyzetei, őrzött cédulák előbb-utóbb feleslegessé válnak. Túlhalad felettük az idő. Sorsuk, mint sok minden másnak, a selejtezés. Ám lehetetlen érzés nélkül kezünkbe venni azt, ami valamiképpen életünk része volt. Sőt valami belőlünk, még akkor is, ha „csupán” MONDATOK. Szemétbe kerüljenek, tűzben semmisüljenek hamuvá? Szellem elleni véték lenne. Így aztán a 10, 30, 50 éve összegyűlt irataimból menteni kezdtem a régi-új mondatokat. Az enyészettől – feledéstől?! – MEGMENTETT MONDATOK gyűjteménye ez a könyv.

A regényt folyamatosan kell olvasni elejétől a végéig. Ez a könyv bárhol kinyitható. Bármelyik rész önmagában olvasható. Minden gondolat, érzés, titkok közelítése önálló, és szemlélődés, elmélkedés, tünődés tárgya lehet: meditációs objektum.

Aki e mondatokat olvassa, ajándékba kap meglátásokat, felvillanó érzéseket, titkokat faggató kérdéseket, igaznak vélt tényeket, amelyekkel lehet vitatkozni, lehet elfogadni és ezáltal az olvasó, az együttgondolkodó saját benső világán dolgozik. Lelkünket érintő meditációs objektumok megválasztása a legszemélyesebb tevékenység.

A „mentett mondatok” e személyes tevékenységhez ajánlanak segítséget, hiszen mélyükben gondolatgazdag érzések, érzelmekben izzó gondolatok rejlenek és ösztönös tudatossággal az igazságot, a jószágot, a szépséget és az Istent keresik.

Mácz István

Mondatok az életről

**Játék és ünnep az élet.
Játék, hiszen csak egy pillanat.
Ünnep, hiszen örök**

ÚSZTAM a Körösben. Hullámok csaptak arcomba. Szembe fújt a szél és úgy tűnt, szembe folyik velem a víz. A felszín hullámozó tükre alatt a mélyben, lent, ellenkező irányban hömpölyög a folyó. Az élet felszíne más irányt mutat, mint amerre mélye valóban halad.

Az ÉLET ritkán költemény, inkább próza, gyakran dráma, legtöbbször tragédia.

NEM KÖNNYŰ az Égnek élni a földön. Vajon akarja Isten, hogy égi életet éljünk a földön, hiszen, majd nem akarja, hogy az Égben földi életet éljünk.

Az ÉLET torzítja a benne megvalósult eszményt. Olyan életet keresek, amelyet az eszmény szépített meg. Találok?

CSÚNYÁNAK látja-e a világot, aki csillagos égre néz? Aljasnak látja-e az emberi életet, aki ártatlan szemekbe tekint? Boldogtalan-e életünk, ha szeretteink szemébe nézünk?

„Az ÉLET mélységei, mint érzések vetődnek fel.” (Prohászka)

NINCS olyan összekuszált élet, amelyből istendicséret ne születne.

Az ÉLET játék és ünnep. Játék, hiszen csak egy pillanat. Ünnep, hiszen örök.

KÉT kérdés nyugtalanítja igazán az embert. Van-e Isten, és van-e életünknek értelme? A két kérdés lényegében egy. Hiszen, ha van Isten, életünk nem lehet céltalan. Ha életünk értelmes, akkor az élet értelme Isten felé mutat.

JAJGATÓ fájdalomok és éneklő örömök együtt kísérik az életet.

A KAPU, amelyen a világba lépünk, a Fájdalom. A kapu, amelyen át kilépünk a világból, a Fájdalom. A két fájdalom – születés és halál – között életünk csupán pillanatnyi öröm. De öröm!

Az ÉLET értelmét könnyebben találja meg a szív, mint az ész.

Ki KÉRDEZI, miért lettem szerelmes, miért vagyok és miért éppen ő az, aki lenyűgöz? – Miért kérdezed hát, miért születtem, miért vagyok és miért élek?

MIÉRT éljek? – Oly kérdés, amelyre alig van pontos válasz. Arra már talált valaki választ, hogy miért ne éljen? EGYETLENEK vagyunk, egyetlen tehát életünk értelme is. Külön, külön, senkihez nem hasonló, ez is isten hasonlóság bennünk.

PILINSZKY János egyik versében azért könyörög, hogy az Isten adjon „párnát, puha párnát” a pusztulásnak. Még inkább könyörögjünk, életünknek adjon értelmet, és ha adott – mert adott! –, segítsen fölismerni azt.

IGENT mondani az életre, igen az Istenre. Aki csonkítja életét, merényletet követ el Istennel szemben, aki maga az Élet.

LÁTSZAT életünk és valódi életünk gerendáira feszítve élünk: haldoklásunk élet, életünk haldoklás.

MÚLÓ évek, új remények... Ennyi az élet?

ÉLETÜNK a könnyek folyója a fájdalmak medrében bölcsőtől a sírig.

RÓZSA. Tövis és illat, szívedhez melyik ér? Ezen múlik, a rózsá neked mennyit ér? A rózsá vér és öröm, mint az emberi élet.

Az ÉLET lelke szépség és szeretet.

KAGYLÓK csöndje. Csigák csöndje. Ember csöndje. A víz csöndje. Őselem a víz. Őselem a csönd. Tiszta vizet, ha szennyezik?! Tiszta csendet, ha széttörik?! Kagylók, csigák, víz csöndje. Az ember csöndje. Élet a csönd!

SAKKJÁTÉK az életünk. Sakkot játszunk szüntelen. Mi és az Isten. Lépünk, azután csönd. Ő következik. Lép. Végre! Lépünk. Eltérít utunkról. Újra lépünk. Hallgat... Miért nem siet? (Mellette óra nem ketyeg.)

Sakk! – mondja. Újra próbálkozunk. Nem adjuk föl. Már senki sincs körülöttünk. – Sakk! – hangzik hangtalan. – Nem! – csattan bensőnk. Futnánk, de nincs hová. A tábláról lelépni nem lehet. Nincs több lépés. Érezzük: matt. Ezt már nem mondja. Győzött. S ekkor felismerjük, hogy ő nem ellenség. Úgy győzött, hogy vesztesek ne legyünk.

Társunk volt, míg „szemben” ült velünk. *Ellenünk játszott értünk.*

Istennel sakkozom én is. Társnak tekint, szabadnak teremtett. Játszunk. Ő meg én.

Figyelem... Szeme sem rebben, amikor feketére lépek. Bábuim közben egyre fogynak. Fogy az erőm, fogy az életem. Nem győzni akar. Szeretni! Játsszom tovább. Míg ő az „ellenfelem”, csak győzhetek...

Lépek. Lép...

Sakkjáték az életünk.

Mondatok az emberről

Ha eltűnik előlünk az Isten, tündököljének elénk az emberek

AMINT az éj óceánjában eltűnik a Nap, felragyognak a csillagok. Ha eltűnik előlünk az Isten, tündököljének elénk az emberek. Csillagok a Nap fényét sugározzák, igaz emberekből Isten fénye ragyog elénk.

AKI szeret, megnyeri a szíveket.

LEHET gyöngé, aki az Erőssel táplálkozik? Lehet gyáva, aki a Bátort fogadja szívébe? Lehet bűnös, aki a Szentet öleli? Eltévedhet az, aki az Egyenest követi? – (Gondoljunk azokra, akik naponta táplálkoznak az Isten kenyérével.)

Ki tudja, mi teszi az emberi szíveket erősebben egymás rabjává: a gyűlölet vagy a szeretetet?

OLTÁRON rózsák és gyertyák. Piros tüzek, sárga lángok. Lehull egy szirm, kihuny egy láng. Ki veszi észre? Föld. Emberek. Családok. Népek. Meghal az egyik, eltűnik a másik. Ki veszi észre?

TÖRPÉK között óriásnak tűnünk, óriások között törpének. Helyesen tudjuk értékelni magunkat?

MEKKORA nyomorúság, emberi gyarlóság, amikor elhúzódnak attól, akit bántanak?!

MINDENÜTT vannak igaz és nagy emberek. Csak észre kell venni őket.

Az EGYIK legnagyobb emberi tévedés: mindenki elégedetlen mindenkivel.

MEKKORA mélység az ember? Akkora, hogy beleereszkedik az Isten.

MINDEN nap találkozom a bűnnel és a kegyelemmel. Az emberi arcokban és tettekben látható az erény és a vétek. – Miért csak a rosszat emlegetjük?

Az EMBEREK szüntelen ismétlik önmagukat. A mások önismérlése unalmas. A magunké magunknak mindig érdekes.

EZERÉVES bennünk az ösztön, néhány éves csupán az erény. Egyenlőtlen a küzdelem, ha nem segít senki.

A LEGROSSZABB embernek is vannak tisztelői, barátai. A hitványt is sokan látják nagynak, nemesnek. Ítéleteink viszonylagosak. – Egyedül Isten tudja, mi van az ember szívében.

MILY kevés kell ahhoz, hogy a szenvedély bennünk átok vagy áldás legyen!

MILYEN is az emberi szív, melyben a szerelmet gyűlölet, a lelkesedést utálat, a rajongást közöny válthatja föl egyetlen pillanat alatt. És fordítva is...

NE zárjuk magunkat a gondolatok gettójába! Ne zárjuk magunkat csak az „igaz” emberek gettójába! A gondolatnál több az élet, az igazaknál több a világ.

VANNAK utak, amelyekről csak akkor hisszük el, hogy rosszak, ha végigjártuk azokat.

A LÉLEKNEK, bár a „lába” sárban jár, vagy „derékig” fürdik zavaros vízben, mindig van egyetlen pontja, amely tiszta s abban a Szentség felcsillan. – A legmagasabb hegyek lába is a völgyek sarában áll, ám csúcsaikon napsütésben hó ragyog.

Mi a több? Az-e, ha valaki tanulmányokat ír, amelyeken vitatkoznak, amelyeket dicsérnek, elfelejtnek, vagy az-e, ha valaki a szenvedő arcáról könnyet töröl le, az örvendezővel pedig együtt nevet? Hogy mi az értékeesebb, előttem nem kétséges.

BÉKÉT! – tüntetnek, ne legyen háború! Van ennél nehezebb, nem is követelik: béke legyen bennünk, nyugalom.

EMBERI SZÍV. Titkos sarok a mindenségben. Sötét. Benne él egy szent és benne lapul a gonosz. Elmondhatja mindenki: Én vagyok.

MINDENKINEK sajátos út a boldogság útja.

TEMETÉS. Kínban vonagló arcok. Torz lesz sírásban az arc. A szenvedés nem „természete” az embernek. Mosolyban szépül az arc, mert az ember „természete” öröme született.

AZT már rég tudtam, a szívben az erény mellett meghúzódhat a bűn. Ma már azt is tudom, hogy az észben együtt lehet az igazság és a tévedés.

MOZSÁR. Törik a diót. Prés. Sutulják benne a szőlőt. Test. Gyötrődik benne a szív, nem egyszer a lélek.

MINDENKIBEN él egy szent és él egy szörny.

HA meghasonlasz az emberekkel, önmagaddal és szégyellni kezded, hogy ember vagy, akkor siess a múzeumokba, hallgass hangversenyt... Az ember nemcsak haláltáborokat képes csinálni, hanem dómokat, otthonokat is épít, és a művészetekben a természet szentségét, szépségét tündöklően ragyogtatja föl.

Az EMBER azért is ember, mert titkai vannak, mint Istennek. Imádjuk Istent, tiszteljük az embert!

HOGY ne legyél „senki” egy kolhoztársadalomban és ne legyél „isten” a fogyasztótársadalomban, ahhoz hinned kell, hogy Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtett és ehhez méltón kell élned.

HAMVAS Béla azután vágyódik, hogy ismerje azt, amit mindenki tud: gyermeket simogatni, őszibarackot ízlelni, nőt ölelni, csillagot csodálni – azért vágyódik erre, mert ő, aki olyat tud, amit kevesen tudnak és éppen ezért nem ismeri, amit mindenki tud... Ő mennyire igazságosan mérték ki, osztották ki a tudás milyenségét, javait!

BOLDOG az az ember, aki gyönyörködni tud és játszik. Gazdag a szíve, amely gazdagság előbb-utóbb kicsordul belőle, mint mosoly, mint kimondott vagy leírt szó, mint dal... Gyönyörködni és játszani, – talán a hosszú élet titka, az biztos, hogy a tartalmas életé.

ÉLETÜNK éveinek gyarapodásával egyre több a kérdés, egyre kevesebb a válasz; egyre több a töprengés, egyre kevesebb a bizonyosság.

SZERETEM az embereket, mind a hatmilliárdot, egyenként és egyetlenségükben szeretem őket, hiszen Isten képmásai mind. Vajon milyen az Isten „arca”, hogy ennyien most és mióta ember él, mind-mind másként képmása személyiségünk egyetlensége miatt. Milyen lehet az Isten arca? – Félve és kíváncsian várom a találkozást.

A **VILÁG** egyik fele benned van – szól a bölcs tanítás. Igen, a belső világ van olyan érdekes, mint a külső. Csavarogj mindkettő ösvényein. Utazz a tengerre, ússzál a Balatonban, mászd a hegyeket, ismerd meg a városok kincseit... Közben legyen időd magadba nézni, felfedezni szíved, lelked tájait, értékeit!

A **TEMETÉSÉRŐL** – az az érzésem – mindig hiányzik valaki. Éppen ő, akit temetnek. Mily furcsa, éppen saját temetésemen nem veszek majd részt...

AJÁNDÉKOM virág és gondolat, mert az ember meghal és halhatatlan.

A **GYERMEK** még nem nőtt a világba, az öreg már kinőtt a világból. Mindketten egy másvilág követői.

Az **ÖREGEK** földön kialvó csillagok és égbe nyíló hajnalok.

EREIDBEN véreddel szomorúság csordogál. Észrevetted, magadból kitepni nem tudod. Mit teszel? Hordozod. Meddig? Halálodig. Békélten élj vele, nyugodt csak így lehetsz.

ÉRTEM, miért nézed a gyermeket. Bár mondják, „semmi új a nap alatt” – a Gyermekek mosolya mindig új; „minden csoda három napig tart” – a Gyermekek szava mindennap csoda; „a megszokás mindent unottá koptat” – a Gyermekek tekintete minél tovább nézed, annál tisztább és titkosabb. Értem, miért nézed a Gyermekeket.

ÉLETÜNK történetét, az emberiség történelmét mi „innen” látjuk. Vajon milyennek látja Isten, aki „innen” és „onnan” is látja?

Az **ARCHAIKUS** ember részére a pillangó nem rovar volt, hanem isteni megnyilatkozás. (Hamvas Béla) A pillangó epifánia. Az ember is az, ha arca van!

LEPKETÁNC. Pillanat, mámoros öröm a létben. Szélben táncoló szirmok. Pillanatnyi az élet? Jelmezek, süvegek, bohócsapkák segítenek? Lepketánc az emberélet. De hiába jelmez, süveg, kinéz belőle. Hová, merre, messzire? Az időtlen pillanatban azt érzi, ami örök. A lepketánc pillanat. Az embertánc örök!

A **MINDENSÉGGEL** egyidős benned az ösztön, néhány napos csupán az erény. Ily egyenlőtlen harcban akkor maradsz ember, ha az utóbbi győz és tetteiden áttündöklük a szellem.

EGÉSZ életünk azon fordul meg, vajon megismerjük: halhatatlan vagy halandó a lelkünk.
(Pascal)

KICSORDUL az ér a földből és patakba siet. A patak folyót keres, a folyó folyamba folyik és a folyam megállíthatatlanul hömpölyög, míg csak a tengerbe nem ömlik. – Az ember parány élete fogamzástól a halálig növekszik, gazdagszik, nyughatatlanul halad, valami tengert keres és siet, mert érzi, addig nem nyugodt, míg tengerhez – Istenhez?! nem ér, Istenbe nem tér.

EMBERT emberré tevő érték minden szép.

EMBER akarok lenni és nem kollektív senki, amint ezt kényszerítette a kommunizmus. És fogyasztó isten sem kívánok lenni, amint ezt most a pénz világa szeretné.

Az ESZMÉK önmagukban állnak. Képviselőjük, az egyes ember soha nem képes teljesen bemutatni, megélni az eszmét. Az egyes emberben megvalósult, korlátozott eszmét lehet cáfolni, megkérdőjelezni, tagadni, de soha ne gondoljuk, hogy ugyanakkor az eszmét is cáfoltuk, megkérdőjeleztük, tagadtuk. – Természetesen fordítva is igaz, hogy ha egy eszme képviselőjére igent mondok, meg kell gondolnom, hogy az Egész Eszmére mondtam igent?

CSILLAGOK nélkül nem élhet az ember. Eszmék és eszmények kellenek belső világának egén.

Önmagunk művelése nem más, mint a Világmindenség egy nem jelentéktelen részét tökéletesítjük. Ha valamit elmulasztunk, végérvényesen mulasztottuk el. Ami értéket teremtünk, az gazdagítja az ÚJ Eget és az ÚJ Földet.

Mondatok kapcsolatokról

**Amennyire nélkülözhetetlen
a kapcsolat két ember között,
annyira törékeny és sebezhető**

KAPCSOLATOK nélkül nem élhetünk. Ám semmi sem törékenyebb, sebezhetőbb, mint két ember kapcsolata.

A KÖVEK, amelyeket másokra dobunk, ítéletként hullanak vissza ránk.

NEM az idő választ el elsősorban azoktól, akikkel régen találkoztunk, hanem a belső események, amelyek bennünk történtek s történnek.

ISMEREM a szót. Azt védi, aki ügyesebben forgatja. Ismerem a tetteket. Azt védi, aki megteszi. A tettek védőbeszéde cáfolhatatlan. – Nem védem magam szavakkal. Nézzék tetteimet. Akik a tetteknek nem hisznek, nem méltók a szavak igazságára sem.

MINDEN kritikánk bírálóat önmagunkról is. Minden ítélet önítélet. „Ne ítéljeteK, hogy meg ne ítéltessetek!”

SOHA nem beszéltem vele. Csak ugyanazon csöndben hallgattuk, olykor hallgatjuk a csendet. – Szeretem.

A BÚCSÚZÁS olyan temetés, ahol magunk vagyunk az eltemető és az eltemetett. A halál minden ünnepélyessége és fájdalma benne minden búcsúzásban.

ÁLTALÁBAN az emberek nem látják a jót másokban – vagy én vagyok vak a rosszra?

MENNYIEN elnémulnának, ha magukról semmit, másokról csak jót mondhatnának...

SENKIT ne ítélj el, hiszen nem tudod, nem változott-e meg tegnap, vagy éppen néhány pillanattal előbb.

ÚGY lépünk egymás lelkébe, hogy nem tudhatjuk, vajon meddig élünk a szívében. Egy-egy találkozás lehet múló pillanat és lehet időtlen barátság forrása.

A NŐ ajándéka elsősorban érzelem, a férfié gondolat.

MENNYIRE jó, hogy csupán egymás arcát látjuk, lelkünk pedig rejtve marad.

A FÉRFI a szerelemben könnyen hazudik szavaival, a nő tetteivel. Ki méri fel, melyik a rútabb?

Az EMBEREK többsége inkább szánandó, mint elítélendő.

ÉLETÜNK tragédiája az, hogy félreismerjük egymást vagy fel sem ismerjük a másik személyiségét.

TERHÜNK megoszthatatlan. Bensőnk elmondhatatlan. Énünk közölhetetlen. Magunknak kell élnünk a magunk életét. Szinte reménytelen kísérlet, amikor kétségbeesetten a másik felé nyújtjuk kérő kezünket vagy szívünket nyitjuk meg.

HATALOM az, ha oly képességgel rendelkezünk, amellyel másokat legemberibb valójára ébresztjük.

A FELNÖTTEK világnézeti bizonytalansága a fiatalokban nihilizmust indít el.

„NEM léphetsz kétszer ugyanabba a folyóba” – tanítja Herakleitosz. A buddhizmus pedig állítja: „És másodszor már te sem vagy az.”

KÖNNYŰ az ígéretnak eleget tenni, ha örömünket osztjuk meg. Öröm és csoda testvérek, szárnyak a Minden felé, aki csak Valaki lehet...

ESKÜVŐN mindenki mennyasszonyt és vőlegényt lát. Én egy koldusszegény királylányt látok és egy királygazdag koldust. Koldusszegény a vőlegény és királygazdag a mennyasszony. Mindkettő üres, csak a másik töltheti be. Mindkettő oly gazdag, hogy elég a másoknak. – Ember ember nélkül nem élhet. Mikor pedig egyesülnek, rádöbbenek, csak a Végtelen elég nekik.

AKIK előtt állsz, akikhez szólni kívánsz, a tömeg orgona. Szívük a billentyű, lelkük a síp. Mit szólaltatsz meg bennük? Érintésedre a VOX HUMANA zeng fel, vagy képes vagy belőlük előcsalni a VOX CAELESTIS énekeit is? – Nem egészen rajtad múlik. De tudd, érzékeny orgona a tömeg.

Mondatok a szeretetről

Minden szeretet isteni kísértés a jóra

AKI mosolyog, annak lelkében szeretet ragyog.

A KENYÉRSZAPORÍTÁS csodáját nem tudjuk megismételni, ám szívünket a szeretetben a végtelenségig képesek vagyunk osztani.

Az IGAZSÁG nem ismer irgalmat. A törvénynek nincs szíve. Ezért érezzük, hogy kegyetlen az igazság és könyörtelen a törvény. Ezekből nem születik élet. Nélkülözhetetlen a szeretet!

Az EMBERI szerelem tűzében láthatjuk, hogy mily sápadt Isten iránti szeretetünk.

Az ÍRÁS beszél: minden bűnt betakar a szeretet.

BOLDOG a szív, amelyben egy másik szív tüzet gyújtott. Akinek Isten gyújtja szeretetre a szívét, annak otthonosabb a világ. – Hogy a Nap tüzét értsem, ismernem kell a gyertya parányi lángját.

HÉTKÖZNAPI a szeretet, mindennap találkozunk vele, és mégis, mi ünnepibb, mint a szeretet?

A SZERETETET lehet csodálni, lehet gúnyolni, lehet kétségbe vonni, – csak egyet nem lehet: nélkülözni!

SEMMI annyira hétköznapi, mint a szeretet és semmi annyira ünnepibb, mint a szeretet. – Szeretet nélkül pokol a hétköznapi, és csak a szeretet által a szeretetben lesz ünnep az ünnep.

A LÉLEK a szépség forrása, amelyen ráncot nem ejt az idő, örökké fiatal, mint a szeretet.

A SZERETET a szív szépsége.

SZERETET nélkül szívtelen a világ. Elviselhetetlen. Ha mennyországot nem is teremt, de emberivé képes tenni a földet a szeretet.

A SZERETET csodákra képes. Csodátlan világunk szeretetszegény. Olaj, szén, atom... Ki kiáltja, hogy a legősibb és a nélkülözhetetlen energiára van szükségünk, a SZERETETRE!!!

ÉLET-E az élet a szerelem csodája nélkül?

FÉL-EMBER, aki csak gondolkodik. Egész ember, aki szeret!

GONDOLKOZNI nagyszerű! Imádkozni erény! Ám szeretni minden!

MINDEN szeretet isteni kísértés a jóra.

KÉPTELENSÉG, lehetetlen – bármennyire erőlködnek az istentagadók – száműzni Istent a földről. Hiszen, ahol szeretet van, ott az Isten!

Mondatok kérdőjelekkel

**A kérdés
a szellem villanása,
az ész nyitott tenyere**

LELKÜNKRŐL milyen Nap űzi el a szomorúságot? Van szomorúság, amely olyan, mint a köd. A köd a tájat üli meg, a szomorúság a szívet. Nap kell, hogy felszakadjon a köd. Milyen Nap kell, hogy lelkünkről elűzze a szomorúságot?

A BOLDOGSÁG munkatársa hogyan lehet az, aki törvényekkel, szabályokkal örömet ölt meg?

EGY leány szíve lehet annyira tiszta kút, hogy abból a fiú az üdvösség vizét ihatja?

MILY könnyű eltévedni, hiszen a rossz ezer út, a jó csupán egy. Mily könnyű tévedésbe esni, hiszen az igazság egy, a tévedés ezernyi. Vagy mégsem oly nehéz az utat megtalálni és az igazságot birtokba venni?

A VÉRADÁS testi életeket ment meg. A lélek hogyan adja magát, hogy lelkek életét mentse meg?

HA Isten a Fiát nekünk adta, adja, – mi az, amit nem ad meg?

MIÉRT csak a gonoszoknak kérünk irgalmat? – kérdezte tőlem egyszer valaki. Választ ma sem tudok adni.

A KÍSÉRTÉSBEN az el nem követett bűn ízét kóstolgatjuk. A még nem gyakorolt erényt miként ízlelhetjük meg?

HA a megélt bűn örömet adhat, mekkora és milyen öröm ered az erényből?

LEGTÖBBET a szeretet szóval élnek vissza az emberek. Vajon nem azért, mert a szeretet a legistenibb valóság a földön? Van-e káromkodásban, trágárságban lejáratosabb szó, mint ISTEN? Mennyi mindenről mondták már, hogy isten? Mennyi mindenről állítják, hogy szeretet? Milyen rémületes elferdülései lehetnek a „szeretnek” az emberben, és milyen torz „istenek” születnek az emberben? Szeretetre és Istenre született ember – mondd mit teszel velük és magaddal?

Mi vagy ki őrzi meg az embert attól, hogy a ki nem sírt könnyei meg ne öljék lelkének mosolyát?

MIÉRT oly rettenetesen kuszált az élet?

LEHET-E igaz a hitünk, míg Istent „kegyetlennek” nem éreztük meg?

TÖRÖTT szárnyal lehet-e röpködni? Pislogó mécses ad-e elég világosságot? Hamvadó tűznél ki képes melegedni?

BÁRMILY gazdag egy személy, önmaga börtönében él. Ki teszi szabaddá az „én” korlátaitól?

ELHERVADNAK a virágok. Miért hálnak meg a szerelmek?

VÁRUNK, mindig várunk. Aztán mégis egyedül maradunk. Szívnek otthona csak szív lehet. Egymásra várunk – hiába?

AZT a belső magányt, amelyet csak a Végtelen tölthet be, nem éppen egy másik szív utáni vágy fedeztet fel az emberben?

MEGSZÁMLÁLHATATLANOK a könnyek. De ki méri fel a könnyek nélküli sírást?

A JÓT megszólják rossz barátai miatt. Miért nem dicsérik a rosszat jó barátja miatt?

Az ERÉNYEST féltik a bűnöstől. Talán az erény gyöngébb, mint a bűn?

SZÜLETÜNK – honnan? Szenvedünk – miért? Meghalunk – hová?

HA nem lennének bűneink, Isten irgalmával hogyan ölelhetne meg? Ha nem lennénk hibákkal terhesek, akkor az emberi szájalom miként érinthetne meg?

MI JOBB? Örültté válni, illetve lenni igaz vagy téves törvények bilincésében, – vagy embernek maradni szabadságban, szeretetben?!

HOGYAN történhet az emberrel olyan, amit soha nem akart, ám szeretve megtett, és az maradt, aki volt? – Mi a titka annak, hogy a „tudott” bűnt nem igazolja a lelkiismeret véteknek benső érzéseiben?

SAKKTÁBLA az élet. Mi lépünk? Vagy bábok vagyunk csupán? Ki fejt meg?

KÉTSZER nem léphetünk ugyanabba a folyóba. Vajon nézhetünk-e kétszer ugyanabba az emberi tekintetbe?

NAGYPÉNTEK: Ravatal a Föld. Nagyszombat: nyitott sír a Föld. Húsvét: lesz-e Megdicsőült a Föld?

HÍD az életünk? Híd bölcsőtől koporsóig – vagy álmotól, amely Isten álma, a valóságig, amely Istenben él s örökké?

A HALÁL után hogyan kezdjük meg azt az életet, amelyben nincs „haláltudat”. Itt, most áthat minden percet a „vég”. Akkor az örök állandót hogyan élem meg?

Az ARC a lélek tükre – igaz, és a kéz? A kéz mozdulata?

A TÉVÉ képernyőjén szinte naponta látom a dúló gyilkos háborúkat, áldozatokat, halottakat... Uram, aki felkelted napodat jókra és rosszakra egyaránt, hogyan látod Te a háborúkat?

Az ÉTVÁGYTALANSÁG betegség jele. Nem a lélek egészségvesztéséről beszél az a tünet, hogy nemzeti, vallási ünnepeinken, hangversenyeken, kiállításokon oly kevés az érdeklődő?

HÚGOM – mennyiszer eszembe jut. Halott. Hiszem, él. Ám felmerül bennem a kérdés, vajon mi vigasztalja őt, hogy nincsenek vele szerettei, sem ő velük? Mi kárpótolja az elmaradt ölelésekért, a megszakadt kapcsolatokért, sok tavasz nem látott virágaiért, immár unokái soha nem látott mosolyaiért? Mivel kárpótolja Isten? – Imádom a kérdésekkel ostromolható Istent, aki titok és titkokra teremtett minket. Kérdéseinkkel kihez fordulhatnánk, ha nem öhozzá?

SOKSZOR kedvem van így köszönteni az Istent: jó reggelt, jó napot Uram. – Nem egyszer érzem, felismerem, hogy a „szomszédom” ő, hiszen kétpercnyi járásra tőlem a templom. Mondják, kincset ér a jó szomszéd. Vajon mit ér, ha Isten a szomszédunk? Van-e fontosabb feladat, mint a gyermekben felébreszteni a végtelen csodálkozást; mint ifjúban a végtelen lendületet erősíteni; mint felnőttben támogatni a végtelen felelősséget; mint az elesettnek a végtelen vigaszát megadni? Van-e halaszthatatlanabb feladat?

DÖBBENETES szenzáció a hírek között a földrengés, az árvíz, a tűzvész, a háború. Miért nem hallatszik csodálatos hír, hogy a földben már csírázik a mag, az elültetett fa gyökeret ver, gyümölcsöt terem, virággá nyílik a bimbó... és van ember, akiben béke él és békességet teremt?

ÚTSZÉLI fák. Nincs gazdájuk. Útszéli kereszték, nincs ki törődjék velük. – Miért?

SZÜLETÉSÜNK előtti múltat (őseink génjei hogyan alakultak, miként kötődtek) míg megfogant életünk, ki ismeri? Ki ismeri a halált követő jövőnket? Óh, hát akkor miért oly fontos értelemmel látni át jelenünket?

A VIRÁG illatos szépség, a vers szépbe öltözött gondolat. A virágban szírom-életű a szép, – a versben a gondolat, ki tudja, meddig él?

HOGYAN lehet, hogy nem ismerem mélyét a kútnak, amelyből gondolatom fakad; nem tudom mi sír bennem, amikor könnytelen az arcom; és honnan az öröm, amely a szememben ragyog?

RÓZSA bontja szirmait a Nap felé, fényt keres a lomb minden levele, csillagtüzeket gyűjt az éjszaka, – hát az ember hová nézzen, merre?

ÁLLÍTÓ mondataink kinyilatkoztatnak minket. Kérdéseink pedig ablakot nyitnak benső világunkra.

Mondatok halottainkról

**Halottaink csillagként fénylenek,
elérni őket nem lehet,
ám egy más világ felé vonzanak**

KILENC gerenda. Kilenc fenyő. Halott fák az udvaron. Halottak, de illatuk él. Az erdőt hozzák magukkal, az élet teljességéből az illatot. Udvaromhoz közel a temető. Halottak. Valami mégis él, leng fölöttük. Az emlékek – létük s lényük illata őrzi őket.

TEMETTEM. „Nem halt meg, csak alszik.” Gyászolják-e azt, aki alszik? – Hazaért. Szomorúak vagyunk, ha valaki hazaér? 43 év jó volt vele, 43 év már nem lesz nélküle. – Pótolható-e a kéz, a láb, a szem, ha műtéttel testünkéből kimetszik? Pótolható, akit életünkéből kimetsz a halál?

Tiéd már a Föld, az Anyag törvényszerűsége, a fák nyugalma, a csillagok hallgatása, a mindenség szüntelen ünnepe. Tested a sírban, a Mindenségre támaszkodj, mankód lesz a feltámadásig.

A Föld most már rokon nekem... Nemcsak tudom, érzem, én következem. Odamegy a lelkem, ahol Isten vár. A földben Apám ölel.

ANYÁM összetört madár. Csont és bőr, csak a szíve él, még. Ő az én anyám. Fészkét vesztett madár, otthonra többé köztünk nem talál. Koporsóra gyűjt, messze készül, mint a vándormadár. A halálban (tudom) hazatalál az én Édesanyám.

A HALÁL roppant sötét, mégis „világosságában” látjuk meg a hiány ürében elhunytunk igaz valóját.

HA ÉLETÜNKNEK nincs értelme, akkor miért vonakodunk meghalni? Ha pedig van, akkor halálunk sem hiábavaló!

MIÉRT a haláltól sebzett élet? Mert a halálban ránk virrad egy új kezdet!

A HALÁL pont – hiszen véget ért valami. A halál kérdőjel – hiszen nem tudni mi lesz tovább. A halál felkiáltójel – az elmúlt idő része csupán az örök valóságnak.

A HALÁL megtapasztalhatatlan.

BÁTYÁM halála Einstein képleténél nyilvánvalóbban tapasztaltatja meg velem a tér és idő viszonylagosságát. Az 53 éven át „idősebb” bátyámnál 2005. évben már 19 évvel vagyok „idősebb”... Öcsém lett a bátyám...

Ki VAN közelebb vagy messzebb hozzám? Apám a szombathelyi temetőben, vagy bátyám New York-ban, sírhalma alatt, vagy édesanyám itt, Cegléden, egyszerű sírjában?

MÚLTUNK koporsóját le kell tennünk, hogy jövőnk bölcsőjét magunkhoz öleljük – minden pillanatban.

CSAK az ember tudja az élőlények közül, hogy meghal. Csak az ember hiheti, hogy öröklétre született. Halálfélelem az ára az örökkévalóság hitének. Megéri!

MINDENNAPI halálunkban egy ritka találkozás megsejteti velünk, hogy mi a feltámadás.

HALOTTAK ESTJÉN a gyertyalángok: tűztakaró a temetőn, sírokra hullott csillagok. – A halottak élőkre várnak, az élők holtakat siratnak.

MINDENSZENTEK ünnepe – imádlak szentjeid arcán áttündöklő Isten!

KI NEM őriz emlékezetében utoljára elsuttogott szavakat, haldoklók szavait? „Elrontottam az életemet...” „Úgy szeretnék még élni...” „Félek, nagyon félek...” – Őrzök mást is. Németh László drámájában, amikor Gandhit gyilkos golyó találta el, összerogy s csak azt mondja: Isten. – Mit gondolok, mit mondok abban a borzalmas-nagyszerű pillanatban, amikor felvillan előttem a Végtelenség?

KÖZTUDOTT, hogy kétszer hal meg az ember. Egyszer, amikor a szíve megáll. Másodszor, amikor már egyetlen lélek sem emlékszik rá.

RÓZSÁK. Lehull a szírom. Aztán a másik. A többi. Mind. Így hullunk le mi is. A rózsa új tavaszról álmodik. Az ember feltámadásra vár csalhatatlan bizalommal.

HALOTTAINK mint a csillagok ragyognak, fénylenek. Elérni őket nem lehet, de egy más világ felé vonzanak.

Mondatok a halhatatlanságról

Lehetne-e Istent keresni a halhatatlanság reménye nélkül?

ABBAN senki nem kételkedik, hogy az ember istenkereső lény. Ám lehetne Istent keresni a halhatatlanság reménye nélkül?

HALHATATLANSÁGUNK kérdését napirenden tartja az a tény, hogy környezetünkben naponta halnak meg emberek és milliónyian naponta a földön.

„FÖLFOGHATATLAN, hogy létezzék Isten, de ugyanúgy az is, hogy ne létezzék” – mondja Pascal. Hasonlóan állíthatjuk: fölfoghatatlan, hogy létezzék örök élet, de ugyanúgy az is, hogy ne létezzék.

TEMETŐ. Mennyi síremlék, mennyi koszorú, mennyi virág. Halhatatlanná egyik sem tesz, de mindegyik figyelmeztet: halhatatlanok vagyunk!

NEM kell népszavazást kiírni, van-e öröklét vagy nincsen. Minden szál virág a sírokon egy-egy szavazat arról, hogy élnek a holtak. A halottak napi temetőlátogatás hatalmas tüntetés az öröklét mellett.

Mert, ha nem élnek halottjaink, miért a virág, miért a koszorú, az emlékmű, a kereszt, miért a sóhaj utánuk és miért az ima?!

NEM élünk örökké? Akkor 40, 50, 70 évre, betegségre, küzdelemre, halálra szülik az anyák gyermekeiket és akarnak utódot az apák? Vajon nem az örökbe vetett öntudatlan hit, legyőzhetetlen bizalom erősíti a vágyat, hogy gyermek szülessék a világra?

A HALÁLON túli életet kezdi el az ember benső, időtlen élményeinek átélésével. Ki nem őriz önmagában pillanatot, amely változatlan szépségben évtizedek múlva is ugyanaz?

AMI ér valamit az életben, azt a pillanat adja, a pillanat, mely miatt hiszek az örökben, – és ne kérdezzük, sok vagy kevés ilyen pillanat van az életben, hiszen, ha megfogjuk a lepke szárnyát, vagy ujjunk hegyére vesszük a hópelyhet, eltűnik...

A KÁPOLNA örökkévalóság-csöndjébe időt ketyeg az óra. Tragikus életünk mulandóságában az örökkévalóság szívdobbanása minden öröm.

GYERMEKKOROM, ifjúságom, életem delének, idős koromnak Jézusa, légy halhatatlanságom Istene!

A TOJÁSBAN kifejlődött csibe belülről töri föl a héjat, hogy kilásson és kilépjen az „új” világba, – mi emberek a valóság tapasztalt burkában élünk, és ugyancsak belülről kell áttörnünk a tér és az idő héját, hogy megsejtsük, mi van „kívülről”, hová előbb-utóbb átlépünk...

Az ÉLET pillanatokban történik. A pillanat „örök”, hiszen sem múltja, sem jövője nincsen. Minden pillanat az örök érzésének tudatát villantja fel értelmünkben és az örök tudásának érzésével melegengeti szívünket.

GABRIEL MARCEL tanítja: „Ha valakinek azt mondom, szeretlek, az lényegében azt jelenti, hogy te nem halsz meg.” – Ez igaz, de nem kevésbé igaz, hogy nem halhatunk meg végérvényesen, hiszen maga Isten vallja nekünk: „Örök szeretettel szeretlek téged, ezért őrizlek meg téged szeretetemben.” (Jer 31,3)

Mondatok az Istenről

**Isten nekünk olyan éjszaka,
amely tele van csillagokkal**

ISTEN nekünk olyan éjszaka, amely tele van csillagokkal.

ISTEN emberi szívekben hajol felénk. (A sátán sem jön lópatákkal.)

Az ISTEN útjai kiszámíthatatlanok. Most már tudom, a sátán tetteiben se keressünk logikát.

ISTENRŐL szólni vagy hallgatni kevésbé fontos, mint vele beszélgetni.

A VILÁG elválaszt és összeköt Istennel. A teremtett mindenség „fal”, egyik oldalán én kopogok, a másikon maga az Isten.

AHOL Isten megszületik, már ácsolják is keresztjét...

Ki képes felfogni annak az Istennek a titkát, aki Jézus által anyaméhbe, emberi testbe, tömlőcbe, sírba, kenyérbe-borba zárta önmagát?

IZGALMAS kérdés: van-e Isten? Semmivel sem jelentéktelenebb kérdés: Isten szép?

HA van szépség, lehetséges, hogy nincs Isten? És ha van Isten, lehetséges, hogy nem ő maga a Szép?

Az Istenben keresett szépséget a világban találok meg, a világ szépsége pedig Isten Szívéhez vezet.

MINDEN titok alján az Isten leskelődik rám. A titkokat kutatva Istenre nézek vissza.

Ki hallja Isten hallgatását? És ki érti, miért hallgat? Miért éppen Isten hiszi, hogy hallgatása többet mond, mint egyetlen szava?

MI ATYÁNK, aki a mennyekben vagy,
mi lenne,
ha nem lennél itt a földön is?

ISTENÜNK, aki mindenhol vagy,
mi lenne,
ha éppen itt nem lennél?

ISTENÜNK, aki mindent látsz,
mi lenne,
ha éppen vérző szívünket nem látnád?

ISTENÜNK, aki mindenható vagy,
mi lenne,
ha gyöngé irgalommal nem ölelnél át minket?

ISTENÜNK, aki maga vagy a bölcsesség,
mi lenne,
ha nem értenéd meg balgaságainkat?

ISTENÜNK, aki majd mondod: távozzatok az örök tűzre,
mi lenne,
ha nem remélhetnénk, nekünk majd mondod: jöjjetek hozzám!

ISTENÜNK, aki maga vagy a szépség,
mi lenne,
ha teremtményeid rútságát szépségedbe nem vonnád?

ISTENÜNK, aki magad vagy a jóság,
mi lenne,
ha nem csíráztatnád ki bennünk jóságod magvait?

ISTENÜNK, aki örökkévalóságban élsz,
mi lenne,
ha magadat nem szótted volna halandóságunk mezébe?

ISTENÜNK, aki Fiadban adtad az egyetlen igaz vallást,
mi lenne,
ha megvonnád kegyelmed a más világvallásokban téged keresőktől?

ISTENÜNK, te végtelenül szeretsz minket,
mi lenne,
ha mi nem szerethetnénk téged?

ISTENÜNK, aki hetvenhétyszer is megbocsátasz,
mi lenne velünk,
akik számtalanszor vétkezünk?

ISTENÜNK, üdvösségünket akarod,
mi lenne,
ha ellenállhatatlan vágyat nem szítanál utána szívünkben?

ISTENÜNK, Fiad örök tűzről is beszélt,
mi lenne,
ha a kárhozat szakadéka szélére nem állította volna a keresztet?

ISTENÜNK, világfölötti Istenünk,
mi lenne,
ha nem lennél egyben a Mindenség Szíve?

URAM, áldjon téged
minden íz, amelyet ízlelek,
minden szín, amelyet látok,
minden felület, amelyet érintek,
minden illat, amelyet érzek!
A mindenség érzékeimen át
magasztaljon téged,
a Teremtőt!

URAM, áldjon téged
emlékezetem, amelynek mélyén ott vagy,
képzeletem, amely rólad álmodik,
eszem, amely csodálkozva keres,
akaratom, melynek célja vagy,
szívem, amely általad és érted dobog.

Lényem, létem, életem
magasztaljon téged,
a Megváltót!

URAM, áldjon téged
minden igazság, amelyet felismerek s élek,
minden jószág, mely éltet és cselekszem,
minden szépség, amelyet látok és alkotok,
minden szeretet, amellyel érintesz és öllelek,
önmagad szentsége dicsóít
és áldjon erőd által a bennünk teremtett szent,
Megszentelő lélek!

Mondatok Jézusról

**Jézus, Uram!
Azt ismerjem föl benned,
ami és aki te akarsz lenni életemben!**

„NEM JÖTTEM hívni az igazakat, hanem a bűnösöket” – mondotta Jézus, mert tudta, ha minden embert üdvözíteni akar, akkor a bűnösöket kell hívnia.

JÉZUS KRISZTUS élni tanít, életet ad a halál előtt és a halál után.

JÉZUS születésével és halálával térbe és időbe merült alá. Feltámadásával széttörte az idő és a tér rácsait.

SOHA nem egyedül jön Jézus felém, hozzám, hanem a Szentháromsággal együtt, a szentekkel együtt. – Vajon én mehetek feléje egyedül? Jön velem, bennem őseim hite, vére, áldozata, velem és bennem jönnek vérségi és szellemi enyéim.

KRISZTUSNAK azért kellett köztünk jártában-keltében 33 éven át ijesztően szegénynek lennie, és most az Eukarisztia szegénységében élnie, hogy egy fényűző egyház se tudja őt eltakarni.

JÉZUS az ÚT – amelyen menni kell; az Igazság – amelyet ismernünk kell; az Élet – amelyet élnünk kell. A többi nem a mi dolgunk – az Atyáé, akinek tudta nélkül veréb sem esik le a fáról; a Fiúé, aki mindeneket magához vonz; a Léleké, aki ott fú, ahol akar, és kimondhatatlan sóhajtásokkal imádkozik bennünk.

URAM – ne azt lássam Benned, amit látni szeretnék –, azt ismerjem föl Benned, ami és aki Te akarsz lenni életemben.

OLTÁRISZENTSÉG. – Fehér mennyország benne. Előtte emberi szív. – Mintha pokolba néznék.

SZENTOSTYÁK hóesésében a Föld.

A CSEND zuhatagában fehérlik a Szentség. Az oltáron. Élet. – Forrás. Eleget vagyunk vele?!

ÁLDOTT LÉGY ostyába rejtőzött Szentháromság Szíve, aki emberi szívvel érzel és szeretsz.

ÁLDOTT LÉGY láthatatlanságodban velünk lakó Isten, aki fogható és ehető vagy a szent kenyérben.

ÁLDOTT LÉGY három napig sírban fekvő halott, oltáriszentségben és mennyben lakó Örök Élet!

ÁLDOTT LÉGY szent-kenyérben néma Krisztus, csöndeddel kiáltó Isten!

ÁLDOTT LÉGY egyetlen egyháza egyetlen Krisztusa, aki az istenszeretőket és az istenkeresőket együtt szereted.

ÁLDOTT LÉGY az egy szükségest hirdető Jézus, aki az egyetlen szükséges ezer változatát ismered és elfogadod.

NÁZÁRETI JÉZUS,
aki a Mindenség Alfája és Omegája vagy, a Kozmosz központja, áldott légy Uram.

A MEGFESZÍTETT csak azt öleli át, aki közel megy hozzá.

Az OSTYA íze semmi, – mégis az Istent rejti.

Mondatok a vallásról

Képes-e a hit lángjait elfojtani a hitetlenség hamuja?

KEGYELEM – a szeretet egyetlen valóságnak két arca.

EGY bölcs mondotta nekem: „A szépség nem látható, benne látunk. Az igazság láthatatlan, de általa látunk. A kereszténység tanít meg a lét tudatos élvezésére. Ezért legyőzhetetlen és nélkülözhetetlen.”

ARCUL ütött az Isten – szeretetével...

ROMLOTT tettekben is ártatlan maradhat a szív.

ISTENNEK nem csak tudós papokra van szüksége, hanem napszámosokra is.

ALIG találok papot, aki elsősorban az üdvösségért dolgozna.

A JÖVŐ papja csak szegény pap lehet.

Az ELMULASZTOTT jótettek vádlóbbak, mint az elkövetett bűnök.

LEGTÖBBEN a saját hitüket és nem a HITET tagadják meg.

HISZEK az ártatlanságban, amely a bűn szennyében is tiszta marad.

MILY ostobaság eredményeket mérni a lelkipásztori munkában. Lehet mérni a szellemet, a lelket, ezeknek változásait? Nincs mértékegysége sem a szeretetnek, sem a kegyelemnek, semmiféle isteni valóságnak.

A NAGY feladat nagy kegyelem.

Mi az ünnep? Szeretet, amelyen át a másvilág fénye sejlik föl, és melege melenget.

BÍBOR és fehér virág az oltáron. Jézusé. – Amit neki adunk, adjuk annak is, aki hozzá jön. – Értékes templomainkat Istennek építve magunknak is ajándékozzuk.

A BŰNNEK virágai vannak. Az erény sincs árnyék nélkül.

HÉTKÖZNAPOK hamvazzatok, mulandóbb nincs nálatok. Ünnepek szóljatok, egyszer születtem, örökre vagyok!

A MINDENNAPOK monotóniája, a hétköznapok egyhangúsága bárkit nyomorékká tehet. Ám, aki vállalja s teszi a dolgát, éli életét, ismeretlen hős, névtelen szent lesz. Nem lehet észrevenni őket, holott tele velük a társadalom. Se taps, se díjak, se kanonizáció. A világ terhét hordozzák, és Kőműves Kelemennéként vérükkel éltetik az emberiséget. Anonim keresztények.

ÉLETÜNK történetét, az emberiség történelmét mi csak „innen” látjuk. Vajon milyennek látja Isten, aki „innen” és „onnan” szemléli?

KÉPES-E a hit lángjait elfojtani a hitetlenség hamuja? Az emberiség szívében mélyebb a remény, mint a reménytelenség.

Mondatok a természetről

**A természet – semmi egyéb
és mi minden? – a minden!**

SZÍVÜNK mennybevétele az isteni szépség szárnyain minden séta a mezőn, az erdőben, vadvirágok színes csillagai között, napfényben játszó felhők alatt, és mekkora öröm, Isten maga áldoztat minket a természet szépségének színe alatt...

A FELHŐK szüntelen vonulása, amely olykor séta, máskor futás, – pillanatról-pillanatra változtatja az ég arcát.

A TÁJ nyugalma hétköznapi is ünnep.

JÁK. Ásatás. Évszázadok óta imádkoznak a templom kövei. Körülöttük feltárt sírokban évszázados nyugalommal öleli egymást két csontváz az eleven fák gyökerei között.

A TERMÉSZET Isten „virágüzlete”, mindig nyitva. Tessék belépni. Tessék gyönyörködni.

Az ERDŐ csöndjében összhangban hallgat a fenyő, a napfény, a hó csendje.

ERDŐK, mezők virága mind földre hullt csillag.

Az ÉJSÖTÉT eget csillagok aranyozzák. A zöld mezőt színesre festik a virágok. – Melyik a szebb? Nem tudom. Sejtetnek Valakit...

A FOLYÓVÁ nőtt patak „kézimunkája” a hullámok pillanatról-pillanatra változó csipkéit horgolja.

A REGGEL ezüst fényében mintha valaki magához ölelné a Világot, a várost.

ABLAKOMBÓL látom: imádság a táj. Kitérülök az égnek és látó szemem elé simul. Megadja magát, érinthetetlenül. Van. Fényben ragyog, esőben sír. Felhő koronázza, mégis szelíd és alázatos. Tudja értékét. Mindenkié és senkié. Szántják, vetik, kaszálják, ám évezredekig az marad, ami. Csodálom. Imádság a táj. Adorálok.

AGGTELEK. Barlang. Csönd és sötétség. Közben színes szépséget könnyeznek a kövek. – Mi van benned? Rejtelem? Jelen van a szép. Jelen az Isten.

FELHŐ-SIVATAG az ég, oázis a Hold. Álmokkal itat.

Az ISTEN változatlanágát sejteti meg velem az állandó szépség, amely a tájak és arcok szüntelen változásában tündöklék elem.

A TÜCSKÖK zenéje az éjben, a csillagok némasága, a szentjánosbogarak fénye, a Hold ragyogása mind-mind a Teremtőt dicséri.

ÉJSZAKA. Erdőben ülök a padon. Hallgatom a csendet. Istent hallgatom?

ELŐTTEM a táj. Lankák, dombok, erdők, ösvények, utak. Pillanatonként változik a látvány. A szél, a fény, az árny pillanatok villanásnyi ideje alatt változtat a táj arcán. S mégis, mégis az évek óta látott „arca” változatlan. Valami maradandó benne, és önkéntelen egy örökkévalóságot sejtet...

TAVASSZAL Uram borítsd virágba a fákat, fűvel takarjad be a mezőket és adj tavaszt szívünkbe, hogy friss szeretettel szeressünk Téged – a rügyben mozduló, a virágba nyíló, a gyökeret eresztő, csírázó élet imádkozzon, énekeljen lelkünkben – ámen.

NAPLEMENTÉT látok. Tüzes Ostya a zöld oltár fekete térítője fölött.

GYÖNGYVIRÁGOK – illatos hópelyhek.

TÉLI kép. Korporalé a havas táj. Lángtalan gyertyák a fekete fák. Rozoga kerékpár a monstrancia. Kopott kabát a palást. Oltárkő a pap szíve a Szentség alatt.

Az ERDŐBEN éjszaka csak ülni, csak a csöndet hallgatni... S nézni a szél érintésére miként mozdul a nyírfa, a tölgy, másként a fenyő. Meszelt falon a borostyán mozdulatlan... Égen a Hold. Hogyan néznek vissza rá? Sehogyan? A Napra érzékenyek csupán? Ám ki meri elvitatni tőlük, hogy a Hold, nekik is Hold és fényében fürdenek.

URAM, a fűszálak csöndjével, a felhők csöndjével, a naplemente csöndjével, az elhaló és nyíló virágszirmok csöndjével, a csenddel imádlak hallgatag némaságú Isten, hallgatásod csöndjével, életem csöndjével, mindent köszönök – ámen!

KÉPEK:

- Lombokon át avarra hulló napfény.
- Aranyfátyol a tisztások zöld gyepén.
- Ezüst sikló az út,
amely a hegyről a völgybe menekül
vagy a völgyből a hegyre siet?

A FÁK jajgatnak, ha lombjukat tépi a szél. Nyüszít az állat, ha verik. Sír félelmében az ember. – Az elmúlás szorongásában lesz hangossá a lét. Az élet birtoklása csöndes. A virágzó fák hallgatnak. Néma a jóllakott állat. Halk a boldog ember. Minden lárma a haldoklás zaja, minden csönd az élet vallomása.

A TERMÉSZET. Semmi egyéb. S mi minden? A Minden! A részben, amelyet látok, tapasztalok, benne az Egész: csöndjük a Mindenség csendje, mozdulatukban a Mindenség moccan, hangjuk a Minden zenéjének egy-egy dallama. – VALAKI ÉNEKEL.

Mondatok könnyről – örömről

**Lehet, hogy többet sírunk,
mint nevetünk,
mégis öröme születtünk**

A KÖNNYEK forrása a szív, a szemből csupán kicsordulnak. – Minden könny a szív költeménye. – A sírás nem a gyöngesség jele. Csodálatos gazdagságé. Érzelmek gazdagsága könnyként csordul ki szemünkből.

A KÖNNYEK kincsek, könnyeink kincseink.

SÍRTÁL, amikor megszülettél, nem biztos, hogy sírhatsz, amikor meghalsz.

LEHET, hogy többet sírunk, mint nevetünk, mégis öröme születtünk.

ÉLETEDBŐL a könnyek tengerét egyetlen mosoly képes kiszárítani az öröm melegével.

Az ÉRTÜNK sírt könnyek boldoggá nem tesznek, de üdvözíthetnek.

SZERETEM az emberi arcokat. Különösen akkor gyönyörködöm bennük, ha mosoly vagy könny ül rajtuk.

MINDENKI tud sírni, de nem tud mindenki kacagni.

A SZERETETNEK mindig könnyes az arca.

ADDIG élsz, amíg el nem sírod minden könnyedet.

ARCODAT könnyekben, szívedet szomorúságban naponta mossad meg.

A CSENDES öröm szeretne felkacagni a szádban és ujjongani a szívedben!

Az ÖRÖM nem ígér boldogságot, de megment a boldogtalanságtól.

HA SZÁZ forrásból táplálkozik szomorúságod, az örömnak ezer forrása van lelkedben. Csak nézz önmagadba és igyál éltető vizéből.

SZÍVED a boldogságnak randevút csak az örömben adhat.

A BOLDOGSÁG az öröm álruhájában keres téged.

MENNYI-MENNYI öröm? Milliányi árva madár. Fészket csak az emberi szívben talál. Nyíl meg. Beszáll.

Az ÖRÖM rövid. Az élet sem hosszú.

LÉLEGZETVÉTELNYI az öröm. Igaz. Ám ha nem lélegzel, meghalsz. Vajon az öröm kimaradhat életedből egy lélegzetvételnit is?

A SZÓRAKOZÁS pénzbe kerül. Ingyenes az öröm!

A PÉNZBEN szegény lehet örömben gazdag.

BETÉTKÖNYVEID pénzed őrizhetik, örömeidet soha.

Az ÖRÖMET keresni kell. A fájdalom rád talál.

A JELEN pillanat örömei képesek a jövő terheit feledtetni.

NINCS nagyobb öröm, mint a jóság szépségében gyönyörködni.

Az ISTEN öröme minden bánaton áttör.

Az ÉRZELEM életünk zenéje.

A szív életeleme az öröm és a szeretet.

ZENE, muzsika, dal – orvosság a szívnek!

A MOSOLYT könnyen elfelejtjük. A könnyek halhatatlanok bennünk.

ELŐBB érzünk, mint gondolkozunk és akarunk. Haldoklásunkban már rég elhagyott a gondolat, akaratunk dönteni képtelen, de akkor is még érzünk. – Törődünk annyit érzelmi életünkkel, mint értelmünkkel, akaratunkkal? Nemesítsük, ápoljuk, élni engedjük érzelmeinket!

Az ÖRÖM mozaikkövéből rakogatjuk össze boldogságunk elképzelt és valós képét. Kész soha nem lesz. Hol innen, hol onnan hullik le egy darab, hol ide, hol oda nem találunk megfelelő színt, formát. Létünk mélyén igényelt egészét ki nem rakhatjuk soha...

„ÉDEN” – valami gyönyörűséges, valami nagyon szép. „Elveszett!” Elveszett? Nem! Szemünk homályosodott el, szívünk lett érzéketlenebb. „Az elveszett édenre” nyissa ki szemünket minden szép, amit látunk, és varázsolja belénk minden öröm, amelyet érzünk!

Mondatok a szépségről

**Az Istenben keresett szépet
a világban találom meg,
a világ szépsége pedig
Isten szívéhez vezet**

A SZÉPSÉG ünnepbe emeli lelkünket.

A PILLANAT és a szép rokon. Nincs náluk mulandóbb és nincs maradandóbb.

MINDEN szépség – akár az ember alkotta szép, akár a természeti szép – mind-mind túlmutat önmagán.

A SZÉP a szent felragyogása a profánban.

MINDEN szépből az Egyetlen Szép arca néz ránk.

A SZELLEM és az anyag nászából születik a szépség. A test és a lélek összhangja a szépben fénylik elő. Mindkettőben pedig a rejtett isteni Szép tündöklük.

HA a pillanat az „örök atomja”, akkor minden szép az Örökkévaló mosolya.

Mi nem szeretjük a világot a bűn, a betegség, a halál, a természeti katasztrófák, a gonoszság miatt. Ám szeretjük-e a világot a jelenvaló öröm, fény, jóság, szeretet, szépség miatt? Riaszt a múlt és a rossz, ám hasson át a szép és izzítson a szeretet, és akkor elkezdjük szeretni a világot.

MINDEN szép túlmutat önmagán s rámutat arra, ami mellett eltölpül – amint a felkelő Nap fényözönében elhalványodnak és eltűnnek a csillagok.

SZÉPSÉGGEL a szépségben próbáljuk kifejezni a kimondhatatlant, láttatni a Láthatatlant és szemmel „érinteni” az Érinthetlent és szeretni őt.

Az ISTENBEN keresett szépséget a világban találom meg, a világ szépsége pedig Isten Szívéhez vezet.

TELEHINTVE virággal a mező, mint örömmel az élet. Harmatban fénylik legszebben a rét. Könnyeink életünk szépségét ragyogtatják elő.

„NÉZZÉTEK a mezők liliomait” (Mt 6,30). Aki a virágot szereti, az rossz ember nem lehet. Aki a virágot szereti, megéri és megéri a mezők liliomainak üzenetét: amikor teremtés után Isten látta, hogy a teremtett világ jó, látta azt is, hogy szép...

ISTEN öltözteti a mezei virágot és minden virágot egyszerű és káprázatos szépségbe. Vajon minket nem öltöztet, akik ugyan lehullunk, mint a virág, ám mégis örökké élünk. A virágok múlt szépsége halhatatlanságunk szépségét jelzik. Örök jövőnk igaz lesz, jó lesz és szép.

MINDEN szépség áhítat, az áhítat ima. A virágok szépek, a virágok imádkoznak. – Imádkozz virágaiddal együtt.

Mondatok erről – arról

**Nézem a világot...
Uram, már megbocsásd,
túlságosan ránk bíztad...**

Az ORVOS az emberi szívet hallgatja. A ritmusból állapítja meg, hogy egészséges-e vagy beteg. A Mindenség Szívét hallgatom és mondom: a Világ csak látszólag beteg, hiszen mélye egészséges és szent!

FURCSA az emberiség története. Óserdőkben hirdetik a keresztény hitet, Európában pedig a hitetlenség papjai és prófétái szónokolnak.

A TÚLSÁGOSAN nyitott szív a lélek kiárusításához vezet.

A CSALÁDOK sebeit csak az anyák szeretet-balzsama gyógyíthatja meg.

Az EMBERI hang a lélek zenéje.

HALLGATNI és beszélni tudni külön-külön és különösen együtt igazi művészet!

Az ERKÖLCSÖK leleplezése dicséretes, de közösség elleni bűn nevetségessé tenni az erényt.

„RETTENETES a kísértés a jóra!” (Brecht)

TÖRT tükör is mutatja az arcot. Tört lelkünkben is felragyoghat a Szépség...

Az IDŐ, a pénz, a kegyelem – furcsa keverék. E három segíti mégis elő a fejlődést.

AMIT elmond, azon lehet segíteni, de amit elmondani nem képes, az a nehéz életében, az nehezedik rá kibírhatatlanul, azon nem tud más könnyíteni, azt egyedül kell hordoznia.

Az MÁR tudja, mi a kétségbeesés, akit könnyek nélkül rázott a zokogás.

Az ÉNEKELT szó ünnepbe öltözött szó. A szó lelke az értelem. A szó szíve az énekben szólal meg.

A szív a kínok rostjából szövö a hálót, amelyen az élmények tovasikló halai fennakadnak.

A MINDIG megtagadott természetes vonzalmakban nem válik torzzá az ember?

A TÖRÖTT tükör még nem vak tükör.

BÜNTETLEN nem marad önmagunk túlterhelése.

APOKRIF evangéliumban őrzött jézusi szavak: „Az élet híd csupán, nem arra való, hogy sártort verj föléje, hanem, hogy átvezessen a másik partra.”

KIMONDOTT szavainkban a tudatosan átélt és a tudattalanban megélt élmények hangzanak föl. Minden szavunk mi magunk vagyunk: beszédünk elárul minket.

A GYERMEK még nem nőtt bele a világba. A szent már túlnőtt a világon. A szenvedő kívül él a világon. – Ezért különösen fogékony mindhárom a szellemiek és az isteniek iránt.

„MINDENRŐL lemondtam, mert finomabb formában mindent megtaláltam – a testi bűnöknél talán súlyosabban vétkeznek a szellem élvezői.” (Halász Piusz) – Mely értéket áldozzuk föl a másikért? Tisztaság és szeretet. Egy élet dilemmája ez. Úgy érzem, Isten elsősorban a szeretet Istene!

HAZÁNKBAN még mindig elmondható, hogy nem az Egyház ellenségei az erősek, hanem a hívei gyöngék.

IMÁDSÁG és káromkodás összehasonlíthatatlan, bár mindkettő Istenhez szól. – Egy fohásznak hatalmasabb az ereje, mint millió káromkodásnak.

ELFOGADNI feladatnak a feladat-nélküliséget, embertelenül nehéz.

BOLDOGOK, akik boldogtalanságukat elfogadják.

A ZENE, a dal életérzést fejez ki. Énekelj. – Mondd, melyik zenét szereted és megismerem legtitkosabb énedet: hallom érzéseidet.

A NŐ az arcát kívülről és belülről egyaránt gondolja. A férfi arcápolása csak belülről történhet.

SZÁMON tartjuk veszteségeinket. Tartsuk számon nyereségeinket is!

„AHOL nő a veszély, közeledik a megmentő.” (Hölderlin)

„MINDEN fontos könyv tett: nemző-aktus. S minden érett olvasás, olvasat, fogantatás. S ami születik majd: akár a ma ültetett diófa gyümölcse. Nem a mi dolgunk többé!” (Jókai Anna)

A VÁLASZ nélkül maradt kérdések nem alszanak el, nyugtalanítanak. A „megértés kényszere nélkül” lenne élni jó.

„ÉLETED magánzárka Isten tágas börtönében” – olvasom. Mégis jó megélnünk korlátolt szabadságunkat egy Isten abszolút szabadságában.

A HÉTKÖZNAPOK (látszólagos) feladatnélküliségét elfogadni, hinni az áldozat történelmet formáló erejében, szentek útja, akik a legtermészetesebb egyszerűséggel élik meg ezt a hősiességet.

AZ EMBER arcán isteni a mosoly. Legemberibb rajta a könny.

A FELESÉG, aki eltemeti férjét; a férj, aki eltemeti feleségét: özvegy. A gyermek, aki elveszíti szüleit: árva. – Ám nincs szó, amely megnevezné a szülőt, aki sírba fekteti gyermekét.

Az ÉLET nem csupán érdekes, hanem bonyolultabb annál, hogy az ész értékelhető ítélete mindent megértene benne. Az életben vannak elkerülhetetlen lépések, amelyek a szív töretlen hűségét a hűtlenség látszatába vonják. S vannak a hűség látszata mögött árulást dédelgető szívek. – Még szerencse, hogy az, Aki ítél, „tudja mi van az emberben.”

LENNI több, mint érteni. Élni több, mint érteni. Szeretni több, mint érteni. Legyünk, éljünk, szeressünk és a mindent-megértés kényszere jelentéktelenné válik.

AKI örülni tud egy mosolynak, egy kéz érintésének, egy tiszta tekintet melegének, az már látja élete értelmét.

„MINDEN egész eltörött, minden rész darabokban.” – De a darabokban ott a rész, a széttört részekben az egész, és egyáltalán ki vagy mi az „Egész”? Ki képes kimondani? Töredékekben szólunk, szólhatunk. Csak ennyi, de ez emberi.

KERESED a lélek fényét? Minden mosolyban az arcokon láthatod.

MINDENNAPI halálunkban egy ritka találkozás megsejteti velünk, hogy mi a feltámadás.

Az ÖRÖMNEK és a fájdalomnak nem mértéke az idő. Idővel mérjük boldogságunkat vagy boldogtalanságunkat? Nem az a fontos tehát, meddig élünk, hanem hogyan és miért?!

ERKÖLCSI jóra béna az akarat, ha hiányzik a szívből a szeretet és az ember fejében nincs gondolat.

Mondatok magamból magamról

**Lelkem, úgy vagyok veled,
mint Istennel:
bírlak és mégis keresni kell**

LELKEM. Titok. Valóság. ÉN! Én magam és mégis olykor messzi idegen. Nyugtató béke, máskor nyugtalanító erő. Önmagára visszanevező élet. Tapasztalom, amikor gondolkozom, akarok és érzek. Egy vagyok: testemben lélek, lelkemben test. Lelkem, úgy vagyok veled, mint az Istennel. Bírlak és mégis keresni kell.

GYÖKÉR szeretnék lenni, amely nem látszik, de élnek belőle. Energia akarok lenni, amely nem látszik, de titkon feszül, robban, erőt ad.

A FA gyümölcsöt terem. Lelkem gondolatokban éli ki magát.

LEVELEKET olvasok. Szíveket látok.

ADDIG vagyok nagy, míg nem ismernek. (Goethe)

MERJÜNK önmagunk lenni és nem más. Mekkora kísértés, hogy olyannak hazudjunk magunkat, amilyeneknek mások látni akarnak. – Merjünk önmagunk lenni és nem más.

ÚGY érzem, hogy örömök és nagy fájdalmak embere vagyok. – Ki nem az?!

Az ÉN kirándulásaim befelé történnek.

SZERETEK élni, ha lelkem gondolattal, szívem érzéssel van tele.

A MAGÁNY termékeny otthona lehet a szellemnek, de olykor a terméketlenség sivataga.

HA nem lehetek tündöklő csillag, pislogó mécsként még élhetek. Ha nem lehetek hegyre épített város, megroppant nádként még dolgozhatom. És egy pillanatig nem feledem: Valaki szeret és a Barátom.

NAGYON nehéz ember lehetek. Egyszerűek között bonyolult, összetettek között egyszerű. Tanulatlanoktól elméleti énem választ el, a tanultaktól pedig a valóság metsző igénylése. A szegényeknek nem vagyok elég szegény, a gazdagok pedig érzik, előttem a pénz nem érték. Nehéz ember lehetek. Élni velem együtt nem könnyű. Korlátjaim között mozgok, s kilépni belőlük képtelen vagyok. „Terheim” másokra nehezdednek. Van bennem ki-nem-bontakozott költő, hajlam a bölcselkedésre, sok gyakorlati ügyetlenség, s mindezt áthatja, hogy lényem mélyén szent ember vagyok.

A GYERMEK addig az anyáé, amíg várja, vágyik utána 9 hónapon át. A születés pillanatától egyre csak távolodik, feltartóztathatatlanul a halál felé. – Minden értékkel így vagyunk. Míg várjuk, kívánjuk, bírni akarjuk, egyre közelebb jó hozzánk, ám amikor a miénk lett, a birtoklás pillanatától kezdve az elvesztő halál felé távolodik.

AZT mindig hallom, mit mondanak a csillagok társtalan magányomban. És szeretem hallgatni, mit beszélnek akkor, amikor szívem nincs egyedül.

HOGY magunkat megismerjük, mások szemébe kell néznünk.

ARCOM. Mennyien nézik. Mennyien elviszik. Mennyien őrzik. Arcom. Látja gyermek, ifjú, felnőtt férfi, nő, öreg, haldokló. Mit látnak rajta? Kit ismernek meg benne? Arcom. Felelős vagyok érte.

HA valamit gyűlölök: a jók kétkedése a jókban, az erényesek fölénye a bűnösökkel szemben, a „csalhatatlan” ítélet mások felett.

KÉRDED, hol lakom? Kérded, hol élek? Cegléd városában, Magyarországon. Európában élek, ám már ez is szűknek bizonyul. A Föld egész élete áthullámszik lelkemen és szeretném, ha életemet a mindenség gazdagsága tenné teljesebbé.

ÖLELNEK a tárgyak... Szobámban képek, szék, asztal, szobor, váza, virág... Ölelnek a tárgyak.

TEMPLOMOK az életemben. Egyszer végig kellene járni, egyikből a másikba, és adorálni – és az elmékedésekben összevetni „akkori” éneket a mostanival...

MIT „csinál” bennem és velem a kereszténység? István királyban a nemzet alapító politikusát, Liszt Ferencben az Ave Maria s misék zeneköltőjét, Kolbe atyában a másért meghaló vértanút, Kalkuttai Teréz Anyában a haldokló „senkik” segítő hősét... Bennem és velem mit csinál a kereszténység?

NAPFÉNY fehéríti papírom. Soraimat fény és árny barázdáiba írom.

ANYÁM arca. Már kevésbé emlékezem élő arcára. Útlevelében fényképről néz rám ezer ránccal ékesített arccal, tágra nyílt szemekkel. – Falomon az Amerikában 1920-ban készült kislány képe, tíz éves volt, szintén rám néz. – Melyik ránc az enyém? Kislánymosolyában hol bujkálok én?

KÖSZÖNÖM, hogy kaotikus kozmoszban születtem, létezem, gondolkozom és élek. Köszönöm, hogy a kozmoszi káoszt megszenvedhetem, hogy átélhetem az Igazság ismétlődő keresztútját. – Ismétlődően Barabást választják Jézus helyett. Csüggedt vagyok, mint az emmauszi tanítványok, akiknek ugyancsak nem örömtől repesett a szíve, míg fel nem ismerték a Vándort, aki szüntelen járja útját velünk, velem és bizalmat ébreszt, hogy egyszer végérvényesen megnyilvánul a megváltás, addig a kozmosz kaotikus, a káoszban mégis kozmoszi rend van. Járjuk csak az emberi élet útján a keresztutat Vele.

AMIKOR nem merülök el az éj csöndjében, amikor nem fürdök a napfényben, amikor nem állok meg pihenni „csak” abban, hogy élek és létezem, akkor önmagam nem találok és hiába keresem az Istent.

A KÖNYVEK, amelyeket írtam, nem férnek be majd koporsómba. Vigasz ez nekem vagy vigasz lesz azoknak, akik gyászolnak majd?

VÉTKEZEM. Vádolnak. Mit mondjak magamnak és másoknak? „Nem tudtam, mit cselekszem.” Ki hiszi el, ki érti meg a megbocsátásig? Egyedül Jézus Krisztus, aki a kereszten imádkozta az ellene vétőkért: „Atyám, bocsásd meg nekik, amit cselekszenek, mert nem tudják, mit tesznek” – Vétkeztem. Egyetlen menedék, egyetlen feloldozás, Ő.

BESZÉLGETÉS közben mondotta K. I. barátom, amit szívembe írtam: „62 éves vagyok. A hátralévő időmet arra kell, és csak arra kell használnom, eltöltenem, amire érdemes. Ne vegyünk részt olyan rendezvényen, összejövetelen, ami terhünkre van.” – Megszívlelem tanácsát és igyekszem megtartani életem hátralévő idejében.

A CSÖND a mindenem. A csendben szól a szívem, a csendben élek, a csendben vagyok, a csönd hozza közel a világot, a csendben végtelen leszek. Koldus csak akkor vagyok, ha a csend elhagyott, bírni szeretném a csendet, – teremteni, megtartani és a csöndben meghalni.

INKÁBB leszek kinevetett bölcs, mint megtapsolt ostoba.

INKÁBB leszek becsületes szegény, mint becsstelenül gazdag.

INKÁBB leszek kigúnyolt szent, mint istenített gonosz.

INKÁBB leszek a szeretet bolondja, mint a gyűlölet őrültje.

INKÁBB vállalom „arcom” rútságát, minthogy képmutatásban szépnek mutassam magam.

INKÁBB leszek oktalan a hitben, mint „okos” a hitetlenségben. (A hit oktalanságánál mindig ostobább a hitetlenség balgasága.)

INKÁBB vagyok az öröm naivja, mint a melankólia bölcse.

INKÁBB leszek beszédes az imában, mint imátlanul néma.

INKÁBB fogadom el az észérvekkel bizonyíthatatlan öröklétemet, mint az észérvekkel ugyancsak bizonyíthatatlan megsemmisülésemet.

INKÁBB vállalom a bűnt elkövetni képtelen gyöngeséget, mint az erőt, amely vétkezni is képes.

INKÁBB vagyok hálás azért is, amelyért köszönetet sem kellene mondanom, mint hálátlan egyetlen szóért is, amelyben a szeretet szólított meg.

NEM nehezebb hinnem Istenben, akit nem látok, mint az emberben, akit látok. – Az ember alig „kevesebb” titok, mint maga az Isten.

MIÉRT tudok hinni, remélni és szeretni? Mert a sötétség mellett mindig látom a fényt, a hitetlenség éjében a hit csillagait, a reménytelenség éjszakáiban a bizalom pirkadását, a gyűlölet tengerében a szeretet apró szigeteit.

A VILÁGOT – kétségtelen! – velem képzelte el az Isten.

SÍK SÁNDOR kérdi: „Látszik-e emberi valómon, hogy 50 éve ugyanazt gyónom?” Magam pedig kérdezhetem: Látszik-e emberi valómon, hogy 30 éve Isten a szomszédom? – (100 méterre van családi házam a templomtól.)

VIGASZTAL, hogy nem vagyok annyira rossz, amint mondják. Elszomorít, hogy nem vagyok annyira jó, mint gondolják.

NAGYON kevés kell ahhoz, hogy rajongjanak értünk. Még kevesebb, hogy gyűlöljenek.

A SZENVEDÉS széttép és ugyanakkor egybeépíti bensőm.

BÖLCS az, aki tudja, hogy semmit sem tud. Szent az, aki ismeri bűnösségét. E két állítás közismert. Azt már kevesen tudják, hogy az a boldog, aki érzi: boldogtalannak születünk.

NAPOKON át semmi. Semmi. Ülök magamban magammal. Napokon át semmi. – Aztán rádöbbenek: hallgat bennem az Isten.

Szív és ész, ösztön és akarat harcban áll bennem. Bármelyik győz, vesztes és győztes vagyok. Élek és vérzek.

MINDIG tudtam, nehéz meghalni még annak is, akinek nem könnyű az élete. Hát még annak, aki életét szereti? A hivatás élet és a hivatásnak úgy is meg lehet halni, hogy életben maradunk. Túléljük személyiségünk legszeretettebb titkát. Kevés ember haldoklik könnyek nélkül... De szeretném, ha könnyeimet soha senki ne látná...

HEGYEN éltem, völgybe jöttem. Hiányoznak a távlatok. Fenn szelek zúgása. Lent áll a levegő. Fenn óriásnak éreztem magam. Lent sem lehetek törpe. Fenn szárnyaim voltak. Lent sárban taposom napjaimat. Hegy vagy völgy? – csak éljek, lássak és szeressek!

JAJGATUNK a háborúk miatt, jajgatunk az árvíz és a földrengés pusztításai miatt, – mikor jajgatunk a világnézeti harcok miatt, a vallások ellenségeskedése miatt, az eszme- és eszményirtások miatt, a fásult közöny miatt, miért nem jajgatunk? Nemcsak örömeid jellemeznek, hanem a belőled felsikolt jajok is!

A BÚCSÚZÁS kibírhatatlan lenne a viszontlátás reménye nélkül. „Viszontlátásra” – szoktuk mondani. S ekkor már túlnő a tekintet a halálon és belesejt a szív a nagy találkozásba: találkozni Istennel és benne mindazokkal, akikkel a szeretet köt össze minket.

A VILÁG legszegényebb emberei a busmanok. A szárazság veszélyezteti életüket. Jó napot, jó szerencsét, üdvözöllek helyett így köszönnek egymásnak: esőt! esőt! – Az anyagiakban gazdaggá lett, ám szellemileg elszegényedett társadalmunkban, amikor a lélek élete van veszélyben, nem kellene nekünk így köszönnünk: – Istent! Istent!

SZERETÜNK hazamenni. Jó hazaérni. Minden este érj haza, önmagadba. Legbensőbb otthonod, igazi „hazád” benső világod, amelyet Isten is megoszt veled.

HA meghalok, szegényebb lesz a világ? Talán. És gazdagabb a „más”-világ? Ki tudja? – Hitványul nem élhetek.

SZÍVEM első gondolata hozzád száll fel Istenem... És az utolsó? Vajon mi volt szívem első gondolata, amint gyermekként imádkoztam? És mi lesz az utolsó? Egyáltalán lesz-e gondolatom öntudatom elvesztése előtt, Hozzá? Megkapom-e a kegyelmet, hogy gyermekszívem első gondolatához hasonlóan lelkem hittel, bizalommal legyen tele és utolsó gondolatom, mint szeretet-vallomás szálljon fel Istenemhez?!

HISZEM az örök életet..., mondom reggelenként a hiszekegyben, s kezdődik a napi élet, amely éppoly tünékeny lesz, mint a többi... És akkor a szürke reggelbe, poros utak felett, kedvvel a mai nap iránt, belém villámlik az „örök élet”, – és érzem, tudom, hogy a MAI NAP ÖRÖK ÉLET, a ma is, mert nem múlhat el semmi végérvényesen, fejlődik, alakul, érik bennem örök életem és általam a környező világomban az „új ég és az új föld...” Hiszem az örök életet.

Epilógus

Azt nem tudom, hogy Mécs László hány éves korában írta a FÉNYT HAGYNI MAGUNK UTÁN! című versét. Azt azonban tudom, hogy egyre gyakrabban vallom szavaival: „Ó bár csak tudnánk távozáskor / fényt hagyni, mint a Messiás.” – „Vagy legalább, mint az Anyák”, – „Vagy legalább is mint a Nyár.”

„Az életünk olyan tünékeny.
Ó szent fényt hagyni volna jó!”

Fény nincs árny nélkül. Életemben, életművemben legalább arányaiban gazdagabb volt a fény, mint az árny? Ki képes ezt megítélni?

Az elmúlt hét évtizedben, hogyan szötte át életemet
– a történelem rettenete és szépsége,
– népem tragédiái és szabadságharcai,
– egyházam emberi árnyai és isteni ragyogása,
– családom vereségei és megdicsőülései.

Kérdések, amelyekre éppoly nehéz válaszolni, mint arra, hogy jellemem és tetteim miként hatottak az általam megélt történésekkel népem, egyházam, családom életében.

Kérdéseim gyarapodnak az évek múlásával, a válaszok kevésbé.

Pilinszky Jánossal vallom: „Amiként kezdtem, végig az maradtam. / Ahogyan kezdtem, mindvégig azt csinálom.” Öntudatra ébredésem óta érint a Szépség, a Jóság, az Igazság. Érint a Titokzatosság, a Szent. Isten bűvöletében és vonzásában élek. A hit, a remény, a szeretet tágra nyitja Előtte és az emberek felé a szívemet. Holott vagyok, mint minden ember: „Simul justus et peccator.”

És ha a költővel vallom, hogy „Ó szent fényt hagyni volna jó”, akkor reményemet sem titkolom el, miszerint, ha Pusztai Sándor költeményben kimondott állítását és kérdését magamra vonatkoztatom, állításával egyetértek, kérdésére igent válaszolok:

„én is hóba írt
jel vagyok!

marad ha létem
itt hagyom
utánam csöppnyi
cinkenyom?”

„AZ EMBERI SZÍV SAJÁT KÉPÉTŐL
MEGTERMÉKENYÍTVE
MÁR MEGSZÁMLÁLHATATLAN
ÉVEZREDEK ÓTA TEHERBEN VAN
ÉS VÁRANDÓS: ÖNMAGÁVAL”
(H. B.)

Ezért minden gondolat, ezért minden érzés és ezért a titkok megközelítése.